

Maak kennis met de haven

4
2
5M
8
6

Port of
Antwerp
Bruges

Maak kennis met Port of Antwerp-Bruges!

Toegangspoort voor Europa

Port of Antwerp-Bruges is als tweede grootste haven in Europa een belangrijk knooppunt in de wereldwijde handel en industrie. Elk jaar passeren er miljoenen tonnen aan goederen. In 2021 was dat 289 miljoen ton. Antwerpen en Zeebrugge zijn een belangrijke schakel voor de afhandeling van containers, de trafiek van stukgoed en de overslag van voertuigen.

Port of Antwerp-Bruges is de thuisbasis voor 1400 bedrijven en huisvest in Antwerpen de grootste geïntegreerde chemische cluster in Europa. De haven zorgt, direct en indirect, voor meer dan 160 000 jobs en is goed voor 4,5% van het Bruto Binnenlands Product van België.

Port of Antwerp-Bruges wil de eerste wereldhaven zijn die economie, mens en klimaat verzoent. Als logistiek, maritiem en industrieel platform heeft de haven heel wat troeven in handen om de transitie in te zetten naar een circulaire en koolstofarme economie. Samen met de havengemeenschap, klanten en andere partners gaat Port of Antwerp-Bruges op zoek naar oplossingen voor een duurzame toekomst.

Inhoud

1. Wat passeert er in de haven? **1-12**
2. Wat doet het Havenbedrijf Antwerpen-Brugge? **13-14**
3. Wie werkt in de haven? **17-18**
4. Waar ligt de haven van Antwerpen en Zeebrugge? **19-20**
5. Hoe oud is de haven? **21-26**
6. Wat brengt de toekomst? **27-28**
7. Wist je dat? **29-30**

1. Wat passeert er in de haven?

In Port of Antwerp-Bruges komen heel wat goederen, ladingen en passagiers toe. Die reizen op schepen in alle vormen en maten.

Containers

Een nagelnieuwe smartphone, gloednieuw speelgoed, een hippe broek of een elegante jurk? Al die spullen komen de haven binnen in containers. Voedsel? Daarvoor hebben we speciale **koelcontainers** of reefer!

Midden jaren '60 vervoeren rederijen de eerste containers tussen de Verenigde Staten en Europa. Op het einde van dat decennium passen er op een containerschip zo'n 1000 containers van 20 voet of 1 TEU (Twenty Foot Equivalent Unit). Moderne **megaschepen** verschepen liefst **24 000 TEU**. Als je die achter elkaar legt, maak je een rij van meer dan 146 kilometer!

De standaardmaat van een container druk je uit in **TEU**. Dat staat voor Twenty Foot Equivalent Unit. De standaardcontainers die je bijvoorbeeld op vrachtwagens ziet, zijn twee TEU groot. Het gebruik van deze **standaardmaat** overal ter wereld zorgt voor een revolutie binnen de transportwereld.

Grote containerschepen varen op vaste lijnverbindingen tussen grote zeehavens op verschillende continenten. Deze schepen meren ook in Antwerpen en Zeebrugge aan. Kleinere schepen brengen vervolgens een groot deel van die containers naar regionale havens in bijvoorbeeld Scandinavië of het Verenigd Koninkrijk. Deze **container feeders** vervoeren tot 3000 containers.

Stukgoed

Paletten met heerlijk fruit? Alles van balen papier tot grote ladingen hout, windturbines of zware rollen staal komen allemaal binnen op stukgoedschepen.

Stukgoederen of breakbulk vervoeren, gebeurt **per stuk of in kisten, kratten, vaten of balen**. Voor de intrede van de container gebeurde het gros van het scheepvaarttransport op deze manier. Port of Antwerp-Bruges is bijvoorbeeld de **belangrijkste stukgoedhaven van Europa voor staal** en de Zespri kiwi's voor de Europese markt komen bijna allemaal binnen via Zeebrugge.

De breakbulk sector specialiseert zich in **goederen die niet in een container passen** omdat ze te groot of te zwaar zijn. Denk maar aan onderdelen voor windturbines, machines of generatoren. Veel van de stukgoedschepen hebben eigen kranen om cargo zelfstandig te laden en lossen in havens die geen specifieke machines hebben.

Een **heavy liftschip** vervoert heel grote en zware stukken. Dat zijn schepen die uitzonderlijke ladingen vervoeren zoals silo's, grote containerkranen, bruggen of grote constructies voor fabrieken. Deze bijzondere ladingen zijn een specialiteit van Port of Antwerp-Bruges. Het zwaarste stuk dat hier tot nu toe op een zeeschip is geladen, woog liefst 955 ton.

RORO

Heb je je ooit al eens afgevraagd hoe een auto van de andere kant van de planeet tot in Europa geraakt? Voertuigen zoals auto's, bussen, vrachtwagens en tractoren varen op een RORO-schip.

RORO betekent 'roll on, roll off' of rollend materieel. Ook zware ladingen zoals treinstellen, helikopters, jachten of landbouwmachines horen daarbij. Speciaal opgeleide havenarbeiders rijden de voertuigen op of van het schip. De haven van Antwerpen en Zeebrugge is de grootste autohaven ter wereld.

RORO-schepen zien er vanbinnen uit als een parkeergarage met verdiepingen. Ze zijn in hoogte verstelbaar. Aan de zij- of achterkant heeft een RORO-schip een laadklep, waar de auto's op en af kunnen rijden. Sommige RORO-schepen vervoeren ook containers op het dek.

Vloeibaar massagoed

Bij het vloeibaar massagoed vind je chemische producten, ruwe olie en vloeibare gassen.

Zeebrugge is een belangrijke hub voor de op- en overslag van **Liquid Natural Gas (LNG)** en zal in de toekomst een belangrijke rol spelen voor het transport van **waterstof**.

De chemische cluster in **Antwerpen** is de grootste van **Europa** en de meest veelzijdige ter wereld. De chemie verwerkt grondstoffen tot geneesmiddelen, pigmenten, plastics, reinigingsmiddelen, coatings en elektronica. Veel van die producten worden vervolgens opnieuw via de haven geëxporteerd.

Deze vloeibare producten bevaren de zeeën in **tankers**. Aan boord gelden zeer strenge veiligheidsregels. Deze schepen hebben een dubbele scheepswand. Zo vermindert de kans op lekken bij een aanvaring. Laden en lossen gebeurt via pijpleidingen, door slangen of flexibele buizen. In het schip zijn er meestal meerdere tanks voor de lading. Tankers bestaan in alle maten en gewichten. De allergrootste vervoeren tot 300 000 ton vloeibaar massagoed.

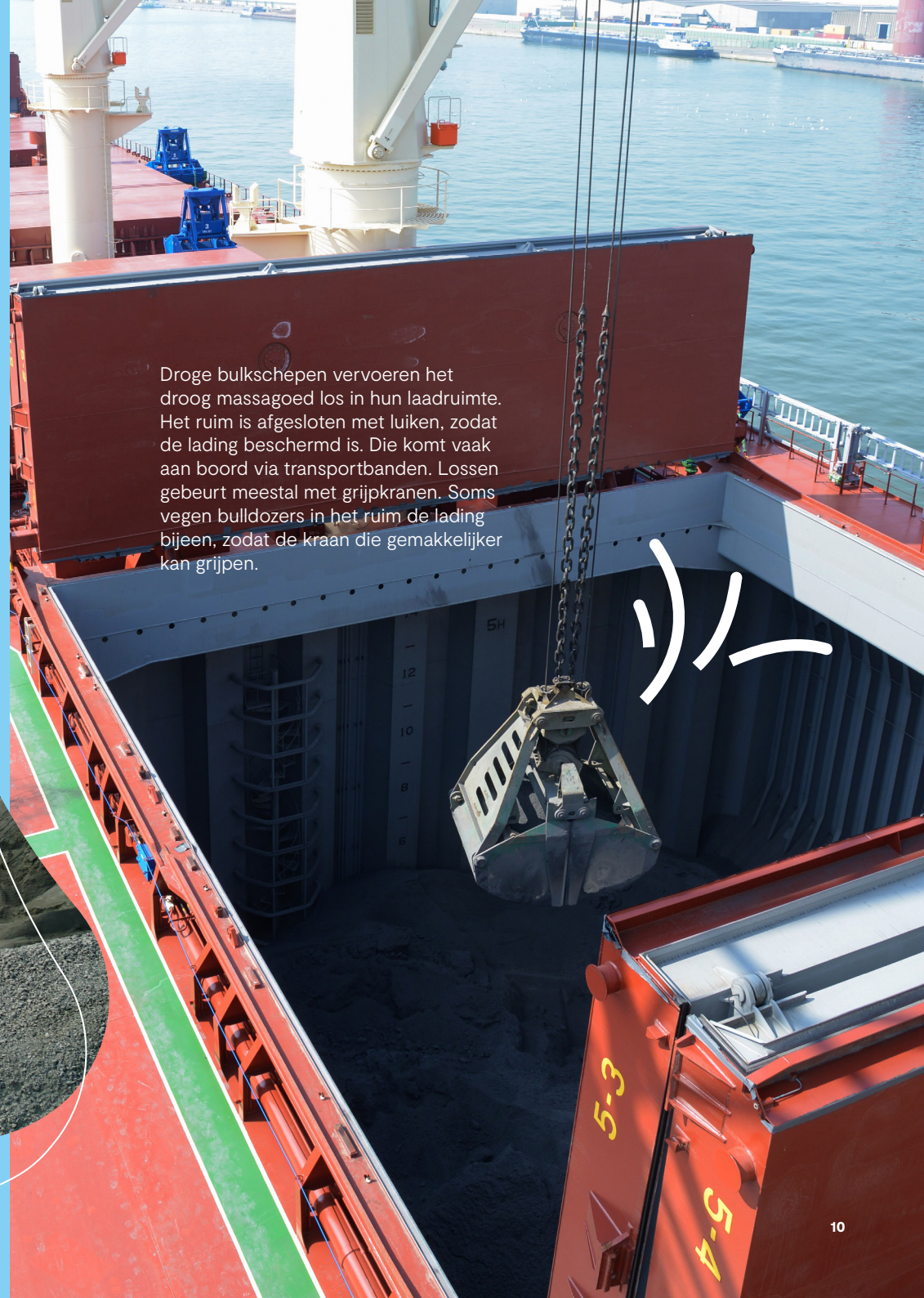
Droog massagoed

Goederen zoals graan, kolen, ertsen, cement, suiker, zout, zaad of zand zijn droog massagoed of droge bulk.

Van ijzererts wordt onder andere staal gemaakt. Graan is een belangrijk ingrediënt in de productie van mout. De **tweede grootste moutproducent van Europa** vind je in het Antwerpse havengebied!

Droge bulkschepen vervoeren het droog massagoed los in hun laadruimte. Het ruim is afgesloten met luiken, zodat de lading beschermd is. Die komt vaak aan boord via transportbanden. Lossen gebeurt meestal met grijpkranen. Soms vegen bulldozers in het ruim de lading bijeen, zodat de kraan die gemakkelijker kan grijpen.

Cruises

Zeebrugge is de ideale toeristische toegangspoort naar Vlaanderen. Het is een populaire aanloophaven voor de cruiseschepen met een route in West-Europa of op doorreis naar de Noorse fjorden en de Baltische zee. Zeebrugge verwelkomt elk jaar ongeveer **150 cruiseschepen** en **meer dan 395 000 passagiers**. Die bezoeken Brugge of andere historische steden zoals Gent of Brussel.

In **Antwerpen** meren cruiseschepen aan in het centrum van de stad op 200 meter van de kathedraal. De aankomst van deze cruiseschepen is dan ook een bevoegdheid voor de **Stadshaven**. De cruiseterminal aan het Steenplein ligt op vijf minuten wandelen van het historisch stadscentrum, de belangrijkste winkelstraten en vele cafés en restaurants.

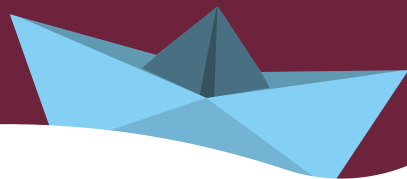
2. Wat doet Havenbedrijf Antwerpen-Brugge?

Simpel: **Havenbedrijf Antwerpen-Brugge** baat de haven van Antwerpen en Zeebrugge uit. Het onderhoudt de haveninfrastructuur en zorgt voor veilige scheepvaartbegeleiding. Het verhuurt grond aan bedrijven die zich in de haven willen vestigen en werkt aan de promotie van de haven in binnen- en buitenland. Het Havenbedrijf zet heldere regels en afspraken uit. Het gaat in dialoog met partijen binnen en buiten de havengemeenschap om het havengebied efficiënter, veiliger en duurzamer te maken voor iedereen.

Als we het over de **haven** hebben, dan gaat het over alle bedrijven die in het havengebied actief zijn. En dat zijn er meer dan 1400! Je hoeft dus niet noodzakelijk met schepen te varen om bij de haven te horen. Talloze bedrijven zijn actief in andere vormen van transport zoals spoorvervoer of transport via pijpleiding. Je vindt ook heel wat industriële en chemische bedrijven in de haven. Andere bedrijven verpakken en verschepen goederen zoals koffie, hout of geneesmiddelen en weer andere maken het pakje dat je op internet hebt besteld, klaar voor verzending. En ga zo maar door... Ze vormen allemaal een deeltje van de haven.

Hoe vouw je een bootje?

Haal **het blaadje hiernaast** voorzichtig uit het boekje en leg het voor je neer met de korte kanten naar boven en naar onderen.

1

Vouw het blaadje doormidden in de breedte: Neem de bovenste punten en leg ze op de onderste. Ga met je vinger of nagel over de vouw.

2

Vouw de bovenste hoeken naar beneden en het midden toe. Zorg ervoor dat je twee gelijke hoeken hebt.

3

Vouw de boorden onderaan naar boven. Je hebt nu een hoedje.

4

Vouw de hoeken van de boorden om de driehoek.

5

Neem het hoedje onderaan vast, trek open en draai een halve slag, zodat je een ruit krijgt.

6

Vouw de onderste punten naar boven toe.

7

Neem de driehoek onderaan vast, trek open en draai een halve slag, zodat je opnieuw een ruit krijgt.

8

Trek de driehoeken aan de zijkant naar beneden.

Je bootje is nu klaar om te varen!

3. Wie werkt in de haven?

Meer dan **1400 bedrijven** in het havengebied in Antwerpen en Zeebrugge bieden een enorme diversiteit aan jobs aan.

Baggeraars zoals DEME zorgen ervoor dat de waterwegen in en rond de haven vlot bevaarbaar blijven voor de grootste schepen. Die schepen zijn eigendom van **rederijen** zoals Mediterranean Shipping Company (MSC) of Maersk en doen beroep op **nautische diensten** zoals de loodsen van Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust of de bootmannen van Brabo.

Aanmeren doen de meeste schepen aan een **terminal**. Daar laden havenarbeiders goederen van het schip op het land. Terminals zijn vaak gespecialiseerd in een bepaald type cargo. Zo is DP World een containerterminal en ICO een RORO-terminal. Belgian New Fruit Wharf (BNFW) specialiseert zich in de overslag van fruit.

Logistieke bedrijven zoals Katoen Natie of DB Schenker slaan de goederen op in aangepaste magazijnen en transporteren die verder naar hun eindbestemming. Zo is Lineas in de haven actief als de grootste private **spoorvrachtoperator** van Europa. Belgian Scrap Terminal (BST) is dan weer actief in de recyclage van materialen.

Enkele van de grootste **chemiebedrijven** hebben een vestiging in Antwerpen. Dat zorgt voor een grote diversiteit aan jobs bij bedrijven zoals Manuchar, Borealis, Ineos, ...

Het **NextGen-District** in Antwerpen is een proeftuin voor circulaire economie en geeft kleinere spelers en start-ups uit de sector een plek.

Zeebrugge behandelt dan weer heel wat **auto's**. Die industrie brengt heel wat specifieke jobs met zich mee. Denk maar aan de shunters: zij rijden de gloednieuwe auto's van de ene naar de andere terminal.

De **IT-sector** speelt een belangrijke rol voor het efficiënte verloop van de havenactiviteiten. Bedrijven zoals NxtPort ontwikkelen digitale toepassingen die onmisbaar zijn voor bedrijven in de haven.

De haven heeft een enorm aanbod aan verschillende operationele en administratieve jobs. Van laborant bij een chemiebedrijf tot chauffeur van een straddle carrier bij een terminal of agent voor een rederij.

Geïnteresseerd in een job in de haven? Neem dan een kijkje op havenjobs.com.

4. Waar ligt de haven van Antwerpen en Zeebrugge?

Zonder water geen haven. Zeebrugge ligt aan de Noordzee, Antwerpen is een rivierhaven aan de Schelde, 80 kilometer landinwaarts. Antwerpen mag dan wel aan de Schelde liggen, die is breed en diep genoeg om zelfs de grootste containerschepen te verwelkomen. Op beide locaties komen zeeschepen toe om hun lading over te laden, op treinen, vrachtwagens, via pijpleidingen én op andere schepen. Kleinere schepen brengen de goederen naar regionale havens. Binnenvaartschepen transporteren goederen naar het binnenland via rivieren en kanalen.

De ligging van de haven in het hart van Europa vormt een belangrijke troef. Vanuit die positie verbindt Port of Antwerp-Bruges bijna het volledige binnenland van Europa met de rest van de wereld.

5. Hoe oud is de haven?

Zeebrugge

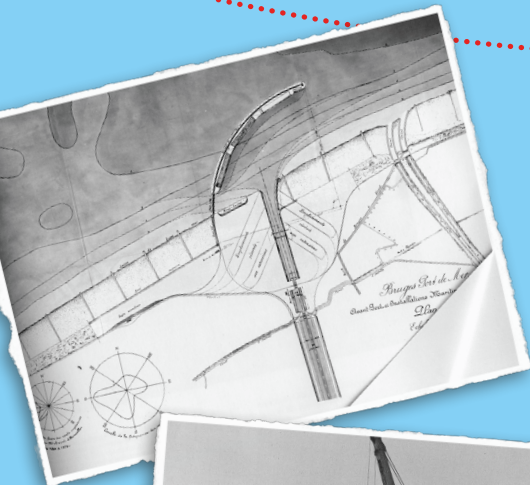
Door de gunstige ligging en connectie met de zee ontwikkelde Brugge zich al vroeg in de **middeleeuwen** tot een **internationale en bedrijvige handelsstad met haven**. Tot ver in de 16de eeuw blijft Brugge het **belangrijkste handelscentrum** in Noordwest-Europa.

Daarna volgt een periode van armoede voor de stad. Een van de redenen is de verzanding van het Zwin, de zeearm die Brugge met de Noordzee verbindt. Daardoor geraken de grotere schepen niet meer tot in de stad.

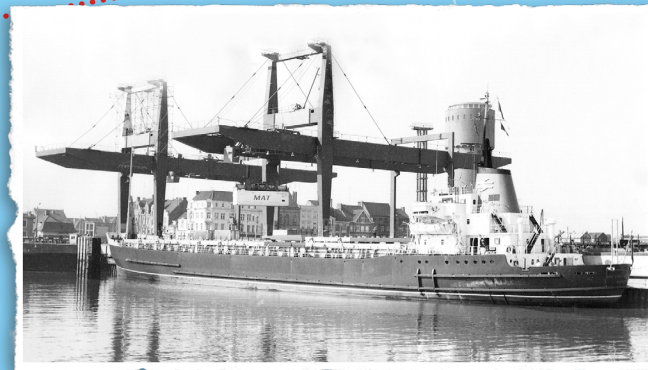
Tijdens de **Eerste Wereldoorlog** maken de Duitsers van Zeebrugge en Brugge de uitvalsbasis voor een gedeelte van hun vloot U-boten. Na de oorlog is de haven een puinhoop.

Ook tijdens de **Tweede Wereldoorlog** krijgt de haven het zwaar te verduren en wordt die volledig verwoest.

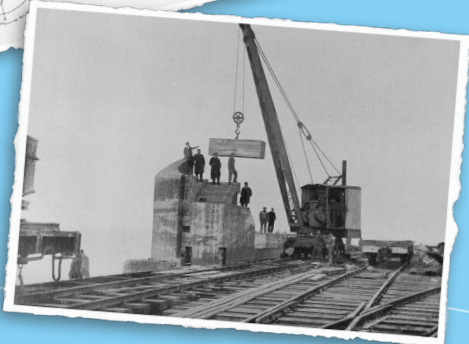
Op 1 juni **1894** sluit de stad Brugge een overeenkomst voor de **bouw en de uitbating van de nieuwe haven**. Deze bestaat uit 3 delen:

- Een voorhaven aan de Belgische kust. Deze plaats wordt 'Zeebrugge' genoemd.
- Een zeekanaal vanaf de voorhaven naar Brugge.
- Een binnenhaven in Brugge zelf, gelegen ten noorden van de stad.

De echte **doorbraak** voor Zeebrugge komt er in de tweede helft van de **jaren '60** samen met de schaalvergroting van de schepen, het roll-on/roll-off verkeer en de opkomst van de container.

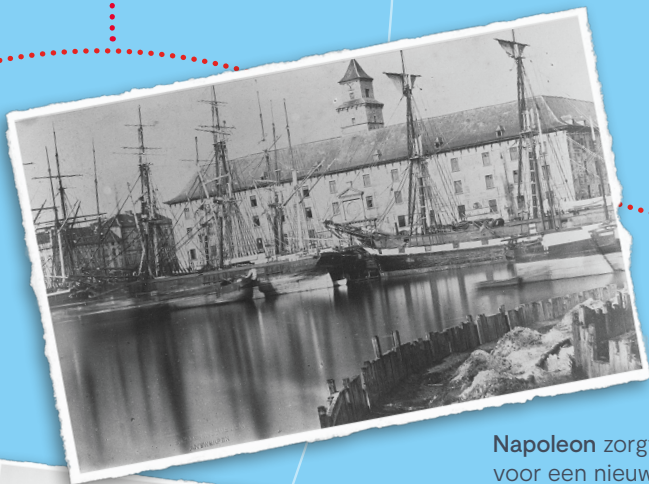
Tussen **1972 en 1985** bouwt het havenbestuur de **voorhaven**, de **Pierre Vandammesluis** en de **achterhaven**.

Antwerpen

Al sinds de 12de eeuw vinden schepen met lading en passagiers hun weg over de **Schelde**. In de 16de eeuw kent de stad dankzij de haven een ongekende bloei als **commercieel wereldcentrum**.

Die Gouden Eeuw komt abrupt ten einde in 1585. Spaanse troepen veroveren de stad en sluiten de Schelde af. Antwerpen vervalt razendsnel van wereldhaven tot binnenhaven.

Napoleon zorgt aan het begin van de 19de eeuw voor een nieuwe start. De keizer neemt stad en haven tijdens de Franse bezetting grondig onder handen. Vlak bij het Hanzehuis, waar vandaag het MAS staat, komen twee dokken achter een sluis: het huidige Bonapartedok en Willemdok.

In 1863 bereikt de Belgische regering een **historisch akkoord met Nederland**. De Nederlanders heffen geen tol meer op Scheldevaarten richting Antwerpen en sluiten de rivier niet meer af.

De zwaar beschadigde havens van Rotterdam en Hamburg worden na de **Tweede Wereldoorlog** in sneltempo heropgebouwd tot nieuwe, moderne havens. De bijna ongeschonden haven van Antwerpen is intussen verouderd en heeft het moeilijk om nog te concurreren.

Een **grondige vernieuwingsoperatie** komt er met middelen van het Amerikaanse **Marshallplan** en de investeringen van het **Tienjarenplan** van de Belgische regering. De haven moderniseert en breidt uit.

Einde jaren 1970 krijgt de **Waaslandhaven** op linkeroever vorm. Die haven heeft met de Kallosluis jarenlang maar één sluis. Dat is een groot risico: hapert die ene sluis, dan is op linkeroever meteen de enige ingang naar de haven geblokkeerd.

In 2016 komt er een nieuwe sluis: **de Kieldrechtsluis**. Met een lengte van 500 meter en een breedte van 68 meter tot vandaag de **grootste sluis ter wereld** in het befaamde Guinness Book of World Records!

Port of Antwerp-Bruges

In 2022 fuseren de havens van Antwerpen en Zeebrugge tot Port of Antwerp-Bruges. Het bundelen van de krachten leidt tot een betere positie in de wereldwijde logistieke keten en de ambitie om als haven het voortouw te nemen in de energietransitie. Als hub voor de import van waterstof en als pionier in de circulaire economie.

6. Wat brengt de toekomst?

Havens zijn altijd al plekken van vernieuwing geweest. Van nieuwe horizons ontdekken. Die rijke geschiedenis brengt een grote verantwoordelijkheid naar de toekomst met zich mee.

Klimaat

Met de omschakeling naar een circulaire economie en grote investeringen in de **energietransitie** streeft de haven naar klimaatneutraliteit in 2050. Als grote import- en exporthub met heel wat chemische industrie heeft de haven verschillende troeven in handen om de impact op het klimaat te beperken.

Zo wil Port of Antwerp-Bruges een leiderspositie innemen als Europese importhub van **groene waterstof** en actieve voortrekker zijn van de waterstofeconomie. Het **Antwerp@C** project wil CO₂ afvangen, stockeren en hergebruiken.

Met **walstream** sluit een aangemeerd schip aan op het elektriciteitsnet in plaats van dieselgeneratoren te gebruiken. Momenteel is walstream enkel beschikbaar voor binnenvaartschepen. In de toekomst wil Port of Antwerp-Bruges ook walstream voor zeeschepen en cruiseschepen aanbieden.

Met het NextGen District in Antwerpen zet Port of Antwerp-Bruges in op **circulaire economie** met pioniers uit de chemiesector.

Slimme haven

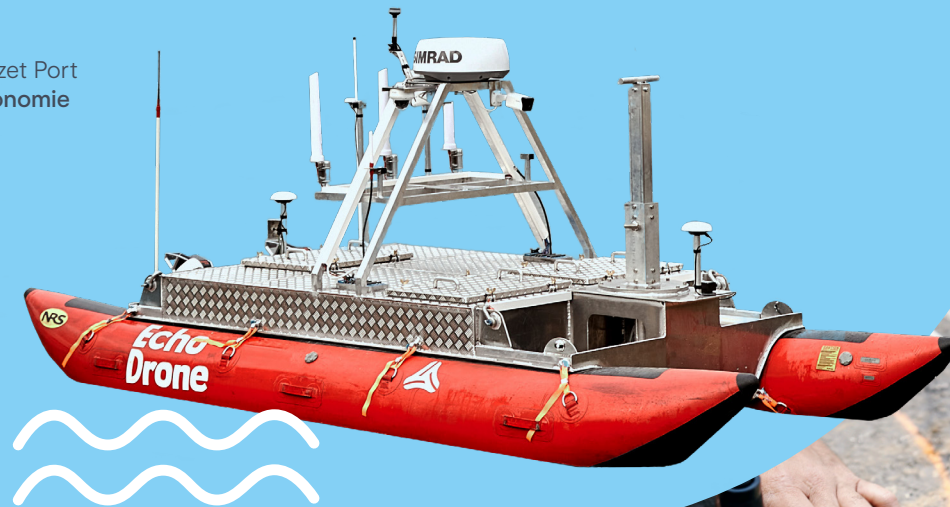
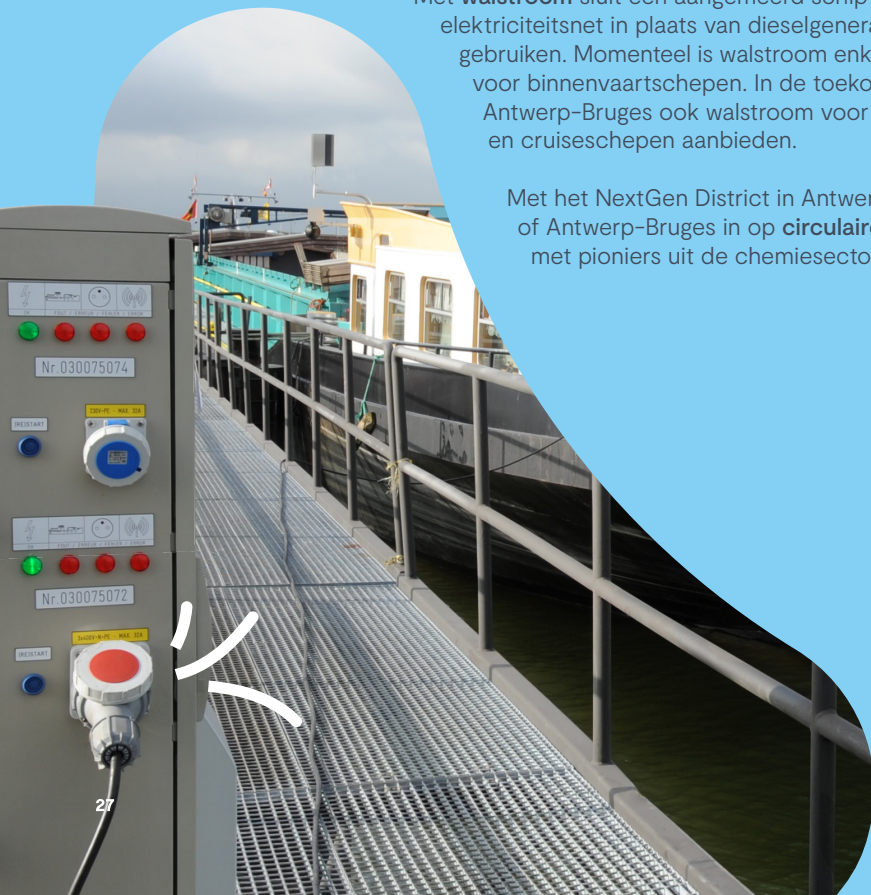
Slimme technologieën en digitalisering spelen een hoofdrol in de haven van de toekomst. Slimme sensoren en camera's houden een oogje in het zeil. De digital twin biedt real-time info over de volledige haven. **Drones** maken het havengebied veiliger, efficiënter en slimmer.

NxtPort maakt het delen van data transparanter en eenvoudiger. Zo krijgen alle spelers in de logistieke keten de juiste informatie op het juiste moment.

De haven is een **open platform** voor onderzoek en ontwikkeling. Door mensen en ideeën samen te brengen krijgt de haven van de toekomst vorm.

Mobiele haven

Port of Antwerp-Bruges zoekt naar manieren om meer goederen duurzaam te vervoeren. Daarvoor werken we mee aan oplossingen zoals **autonome binnenschepen**. Digitale toepassingen, zoals **slim asfalt** en een binnenvaartapplicatie, monitoren en verbeteren de verkeerssituatie en dragen bij aan een mobiele haven.

7. Wist je dat...?

... Port of Antwerp-Bruges **21 000 voetbalvelden** groot is? Met die oppervlakte is het het grootste havengebied in Europa!

... de Kieldrechtsluis in Antwerpen bij de opening **de grootste doksluis** ter wereld was? Die meet liefst 500 meter op 68 meter!

... je mag **vissen** in de haven? Met een visverlof mag je op de toegestane plaatsen je hengel uitgooien.

... heel wat havengebied beschermd is als **ecologische infrastructuur**? In het Antwerpse havengebied gebeurt dat al voor 650 hectare, of 950 voetbalvelden. Daar krijgen beschermde diersoorten zoals de rugstreeppad en de oeverwaluw, maar ook zeldzame planten zoals de groenknolorchis een plek om te groeien!

... er onder de haven van Zeebrugge een **duikboot** uit de Eerste Wereldoorlog ligt?

... **Kerkschip Sint-Jozef** in Antwerpen het enige kerkschip in Vlaanderen is? Je kan er nog elke zondag een misviering bijwonen. Het is een van de grootste nog bestaande vaartuigen in gewapend beton ter wereld! Dat was een experiment uit de Tweede Wereldoorlog om aan magnetische zeemijnen te ontsnappen. Vandaag heeft het een iets vreedvollere missie...

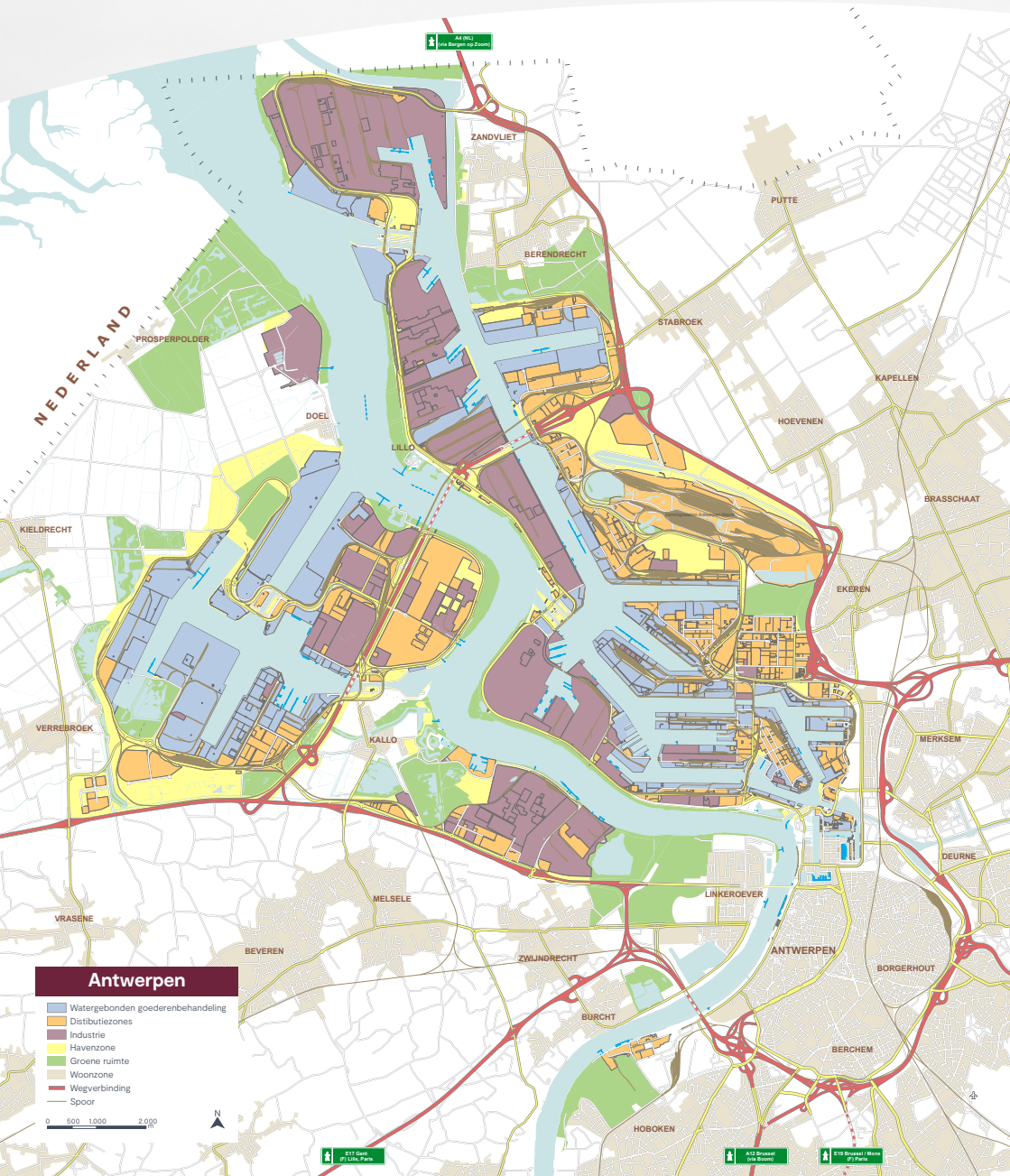
... er bij de aanbouw van de 4 kilometer lange strekdammen voor de haven van Zeebrugge ook een kunstmatig **eiland voor stern** werd opgespoten? Vandaag behoort het tot de beste plekken in Europa voor deze vogels om voedsel te vinden en hun nesten te bouwen.

... er in het hele havengebied **meer dan 1200 kilometer aan spoorlijnen** ligt?

... Port of Antwerp-Bruges sinds 2009 **mede-eigenaar is van de Scheldebron**? Die ligt in het Franse dorpje Gouy en begint daar als klein beekje.

... het natuurgebied **'De Baai van Heist'** ontstond dankzij een non? Na de bouw van de strekdammen voor de haven van Zeebrugge verzandde de baai van Heist. Daar belandde zuster Christina Dumalin tijdens een wandeling tot haar lenden in het drijfzand. Nadat een Sea King helikopter haar kon redden, werd het gebied tot beschermd natuurgebied uitgeroepen. Sindsdien vormt de baai een veilige thuis voor heel wat planten en dieren!

Wil je op de hoogte blijven van
het reilen en zeilen in de haven?

portofantwerpbruges.com

